

...HARRY LANGDON, DODNES VYSOKO NAD HUDBOU

Salvador Dali

V roce 1922 jsem objevil hudbu díky černochoům Jacksonova amerického orchestru z madridského Rector's Clubu, kde jsme se scházeli s přáteli. Do té doby pro mne byly koncerty a hudba synonymem NEJPUSTŠÍ NUDY, až na ŠPATNOU HUDBU, k níž jsem vždy cítil – a dál cítím – zvláštní náklonnost: jsem jí PŘITAHOVÁN. Už dřív nás – Pepina Bella¹ a mne – SVEDLY foxtroty, hlavně ty nejvulgárnější, které hrála mechanická piana v kinech – a to natolik, že jsme se chtěli dát zavřít do prázdného biografu a žít tu dnem i nocí za zvuků mechanického piana a za požívání konzerv vsedě na zemi, poblíž radiátoru topení. Jen v jistých momentech z těch, jimž jsem uvykal až postupně, jsem si uvědomoval, jak bezmezná hlouposti je třeba – například – k napsání Shawovy Johanky z Arcu.

A Harry Langdon mě dodnes dojímá vysoko nad úrovní hudby, zejména svým BEZDĚČNÝM ŽIVOTEM, blízkým životu VODNÍ KAPKY. Harry Langdon je drobná věc pohybující se méně vědomě, než drobná havěť sama. Když otevře ústa k úsměvu, když úsměv už dokončil, pořád ještě to neví – a taky se to nikdy nedoví. Harry je elementární bytí a čistě organický jev, žije ještě dál od svých vlastních gest než drobná zvířena z Miróových pláten. Vrásky mu zaplaví tvář, zničehonic se přemístí, zničehonic si sedne. Totální nedostatek vůle! Pohybuje se jako fazole, když jí raší listy. Keaton je ve srovnání s ním mystik, Chaplin je zkažený: Chaplinovou dobrou stránkou je jeho primitivní mechaničnost, ne jeho transcendentální sentimentalismus určený umělcům.

Harry Langdon je jedním z nejčistších květů filmu a celé této CIVILIZACE.

ANDALUSKÝ PES

Salvador Dali

Náš film, natočený mimo jakýkoli umělecký záměr, nemá nic společného se žádným z pokusů o tzv. *čistý film*. Naopak, to jediné, co je v našem filmu důležité, je to, co se tu děje.

Jedná se o prostý záznam, o konstatování fakt. Co hloubí propast odlišnosti od jiných filmů je to, že fakta tu nejsou konvenční, uměle vyrobená, nahodilá a svévolná, ale jsou to fakta reálná a tedy iracionální, nekoherentní a nevysvětlitelná. Jen imbecilita a kreténství bytostně vlastní většině literátů a všem příliš utilitaristickým epochám dovolují věřit, že reálná fakta mají jasný význam a běžný, koherentní a adekvátní smysl. Odtud oficiální zrušení tajemství, rozeznávání logiky v lidských činech atd.

1) Daliho spolužák na madridské výtvarné Akademii (pozn. překl.).